

Yttrande över "Remiss gällande Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014-XX) om ändringar i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (2012:18) om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön"

Yttrandet har på rektors uppdrag utarbetats av Områdesnämnden för naturvetenskap. Ärendet har beretts av Carl Rolff, Stockholms universitets Östersjöcentrum.

Huvudpunkter

- Betydelsen av att bedöma indikatorernas statistiska tillförlitlighet i relation till allokerade resurser för övervakning. Det förligger en risk att förbättrad status inte kan påvisas av statistiska skäl även om förbättringar sker.
- Stockholms universitet ifrågasätter beslutet att ta bort abundans av säl som indikator.
- Stockholms universitet har inga invändningar mot preciseringarna av havsområden eller den ändrade tidpunkten för indikatorernas funktionalitet.

Generella synpunkter

Stockholms universitet vill framhålla betydelsen av att bedöma indikatorernas statistiska tillförlitlighet i utvecklingsarbetet. Stockholms universitet anser också att det är viktigt att man bedömer vilken kostnad det medför att skatta en indikatorns värde med sådan precision att en förändring kan avläsas inom rimlig tid. De flesta indikatorer kommer sannolikt enligt de förberedande bedömningar som gjorts att visa på en lägre status än god. Om inte övervakningen av de bakomliggande variablerna kan utföras med tillfredsställande tillförlitlighet kommer indikatorerna att kunna fortsätta visa på lägre än god status under mycket lång tid trots att förbättringar sker. Detta beror då inte på att tillståndet inte förbättras utan att indikatorerna inte har den statistiska styrkan att påvisa en sådan förändring.

Om indikatorerna på detta sätt "låser fast" oss i ett skenbart otillfredsställande tillstånd eller en statusbedömning som ständigt fluktuerar mellan "god" och "lägre än god" kommer osäkerhet kring åtgärders meningsfullhet att uppstå i relation till andra samhälleliga behov. Sådan osäkerhet är demoraliserande för åtgärdsarbetet. Det är därför viktigt att åtminstone i ett inledande skede fokusera på sådana indikatorer som har förutsättningar att inom rimlig

Områdesnämnden för naturvetenskap

Stockholms universitet
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Universitetsvägen 12
www.su.se

Telefon: 08-16 20 00
Telefax:
E-post:

tidsperiod reagera på förändringar med de resurser som kan allokeras till övervakningen och att resurserna inte sprids på allt för många indikatorer och geografiska delområden.

Specifika kommentarer kring de ändringar som anges i missivet.

- Stockholms universitet finner inte några problem med de förtydliganden som görs av vilka havsområden som berörs eller förändringar av ordalydelsen ”kommersiella fiskarter” till ”kommersiellt nyttjade bestånd”.
- Stockholms universitet finner inga specifika problem med att förskjuta tidpunkten för när normerna blir funktionella. Det ligger snarare stora fördelar i att dessa inte behöver genomgå fler förändringar än nödvändigt efter att de blivit funktionella. Frekventa ändringar av gällande indikatorers utformning och gränsvärden skapar osäkerhet hos aktörer och undergräver förtroendet för indikatorernas tillförlitlighet.

När det gäller indikatorerna abundans av tumlare (1.1A) och säl (1.2E) förefaller beslutet att ta bort 1.1A som motiverat åtminstone för Östersjön öster om de danska sunden eftersom osäkerheterna i uppskattningen är mycket stora och individantalet är lågt. Indikatorns utslag kan därför ha betydande statistiska svagheter. När det gäller säl är dock situationen annorlunda. Här görs årliga inventeringar av beståndets storlek som har mycket hög precision i relation till många andra beståndsuppskattningar. Det bör inte heller föreligga något allvarligt problem i att fastställa en livskraftig populationsstorlek. Att behålla en indikator som bedömer tillväxthastighet förfaller ur teoretiskt perspektiv som omöjligt om man inte fastställt vad som kan betraktas som en ekologiskt rimlig abundans. Vilken tillväxttakt som kan betraktas som lämplig är ju helt avhängigt populationens storlek i relation till någon form av skattning av ekologisk bärförmåga (carrying capacity). Stockholms universitet ifrågasätter därför borttagandet av sälabundans som indikator om inga särskilda skäl för detta föreligger.

Anders Karlhede
Vicerektor för det naturvetenskapliga
området

Åsa Borin
Kanslichef

